

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ
ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਖਾਦੀ ਗ੍ਰਾਮੋਦਯੋਗ ਭਵਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਈ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਮੂਰਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ,- ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

6 ਨਵੰਬਰ, 1961

1960 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 74-ਡੀ।

ਇੰਡਸਟਰਿਅਲ ਡਿਸਪਊਟ ਐਕਟ (1947 ਦਾ XIV)- ਧਾਰਾ 2(ਕੇ)- ਇੰਡਸਟਰਿਅਲ ਡਿਸਪਊਟ- ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ- ਯੂਨੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ- ਕੀ ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਡਸਟਰਿਅਲ ਡਿਸਪਊਟ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ- ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੰਡਸਟਰਿਅਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਬਰਖਾਸਤਗੀ- ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਡਿਸਪਊਟ ਨੂੰ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਤਾਂ ਹੀ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਆਮ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਚਰਿੱਤਰ ਇੰਡਸਟਰਿਅਲ ਡਿਸਪਊਟ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਕੇ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੰਡਸਟਰਿਅਲ ਡਿਸਪਊਟ ਦਾ ਸਾਰ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇਵੇਗੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਨਹੀਂ। ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਝਗੜੇ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਗਠਜੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਉਸਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤੀ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਇੰਡਸਟਰਿਅਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

796

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[ਵੋਲ. XV-(1)]

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਇੰਡਸਟਰਿਅਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਢੁਕਵੇਂ ਰਿੱਟ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ/ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ

(ਏ) ਇੰਡਸਟਰਿਅਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ 19 ਨਵੰਬਰ, 1959 (31 ਦਸੰਬਰ, 1959 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ) ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ,

(ਬੀ) ਸ਼੍ਰੀ ਲਪੁਰ ਚੰਦ ਜੈਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਨਾਇਤ ਅਲੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ,

ਅਤੇ/ਜਾਂ

(ਸੀ) ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ।

ਹਰੀ ਸ਼ੰਕਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।

ਡਾ. ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਯੋਗੇਸ਼ਵਰ ਦਿਆਲ, ਮਦਨ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ, ਵਕੀਲ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਲਈ।

ਆਰਡਰ

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ, ਜੇ.- ਇੰਡਸਟਰਿਅਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ 19 ਨਵੰਬਰ, 1959 ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹਨਾਂ ਰਿੱਟ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅਨਾਇਤ ਅਲੀ, ਲਾਪੁਰ ਚੰਦ ਜੈਨ ਅਤੇ ਜੋਧ ਸਿੰਘ ਦਾ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਖਾਦੀ ਗ੍ਰਾਮੋਦਯੋਗ ਭਵਨ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਇੰਡਸਟਰਿਅਲ ਡਿਸਪਊਟ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਤੇ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਜੋਧ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਨਾਇਤ ਅਲੀ ਅਤੇ ਲਪੁਰ ਚੰਦ ਜੈਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵੋਲ. XV-(1)]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

797

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਅਨਾਇਤ ਅਲੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਲਪੁਰ ਚੰਦ ਜੈਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਇੰਡਸਟਰਿਅਲ ਡਿਸਪਊਟ ਐਕਟ ਦੇ ਧਾਰਾ 2(ਕੇ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੰਡਸਟਰਿਅਲ ਡਿਸਪਊਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ।

ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਅਨਾਇਤ ਅਲੀ ਅਤੇ ਲਪੁਰ ਚੰਦ ਜੈਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਨਾਇਤ ਅਲੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਟੇਲਰਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਅਨਾਇਤ ਅਲੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ 1

ਦਸੰਬਰ, 1958 ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਨੇ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1959 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਟੇਲਰਿੰਗ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਟਿਰਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਤੇ ਇਸ ਖੋਜ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਅਨਾਇਤ ਅਲੀ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਟੇਲਰਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਨਾਇਤ ਅਲੀ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਦਸ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਭਾਵ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜਦੋਂ ਟੇਲਰਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੋ ਰਿੱਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਕੀ ਟਿਰਬਿਊਨਲ ਨੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂ ਦਸ ਲਈ, ਇਹ ਵਿਵੇਕ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਸ ਸਕੋਰ 'ਤੇ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਲਪੁਰ ਚੰਦ ਜੈਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ, ਮੂਲ ਤੱਥ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਸਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ 1 ਸਤੰਬਰ, 1958 ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਹੁਣ 22 ਅਕਤੂਬਰ, 1958 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

798

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[ਵੋਲ. XV-(1)]

ਇੰਡਸਟਰਿਅਲ ਡਿਸਪਿਊਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਕੇ) ਦੇ ਸਾਢੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਡਿਸਪਿਊਟ ਇੰਡਸਟਰਿਅਲ ਡਿਸਪਿਊਟ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ "ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੀ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ, ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਡਿਸਪਿਊਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡਿਸਪਿਊਟ "ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ" ਜੁੜਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਿਸਪਿਊਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਡਿਸਪਿਊਟ ਨੂੰ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਤਾਂ ਹੀ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਆਮ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਪਾਤਰ ਇੰਡਸਟਰਿਅਲ ਡਿਸਪਿਊਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਕੇ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੰਡਸਟਰਿਅਲ ਡਿਸਪਿਊਟ ਦਾ ਸਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿਮਾਕੁਚੀ ਟੀ ਅਸਟੇਟ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਬਨਾਮ ਦਿਮਾਕੁਚੀ ਟੀ ਅਸਟੇਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ (1) ਵਿੱਚ, ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੰਡਸਟਰਿਅਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਦਾਰਥੀ ਰਤਨਮ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਗੁੰਟੂਰ ਬਨਾਮ ਇੰਡਸਟਰਿਅਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2) ਵਿੱਚ ਰਾਜੂ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜੂ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, "ਇਹ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਸਰਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਧਾਰਾ 2 (ਕੇ) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੰਡਸਟਰਿਅਲ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਾਰਨ ਹੈ- ਇੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇਵੇਗੀ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਬਾਅਦ ਦੀ ਨਹੀਂ"। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਲਾਭ ਚੰਦ ਜੈਨ ਨੂੰ 1 ਸਤੰਬਰ, 1958 ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ 22 ਅਕਤੂਬਰ, 1958 ਤੱਕ ਉਸ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਪੱਖ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਪੁਰ ਚੰਦ ਜੈਨ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਠਜੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ।

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1958 ਐਸ.ਸੀ. 353

(2) (1958) 2 ਐਲ.ਐਲ.ਜੇ. 290

ਵੋਲ. XV-(1)]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

799

ਰਾਜੂ, ਜੇ., ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਅੰਸਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਗੋਵਿੰਦਾ ਮੈਨਨ, ਜੇ., ਨੇ ਸ਼ਮਸੁਦੀਨ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਡਿਸਪਊਟ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਉਹ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਵਾਲਾ ਅਵੈਧ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਡਿਸਪਊਟ ਇੰਡਸਟਰਿਅਲ ਡਿਸਪਊਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਕੇ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ "ਇੰਡਸਟਰਿਅਲ ਡਿਸਪਊਟ" ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਸੀ। ਅੰਸਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਤਰਕ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਹਿੱਤ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਹਿੱਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੈਰ-ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਤੋਂ, ਅਤੇ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੂਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਖੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕਾਰਨ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਮਨਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਮੈਂ ਆਂਧਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ

ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਮਸੂਦੀਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੇਰਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਜੋ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਆਰ.ਐਸ.

ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਤਾ -

ਉਰਮਿਲਾ ਰਾਣੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।